

Người Thái Bình trên đất Tây Nguyên

KỶ 1: CUỘC SỐNG ẨM NO TRÊN QUÊ HƯƠNG THỨ HAI

Các thế hệ người Thái Bình ở Đắk Nông đã góp phần xây dựng quê hương thứ hai ngày càng ăm no, giàu đẹp.

Chúng tôi vào Tây Nguyên giữa "mùa con ong đi lấy mật". Đây là thời điểm cả vùng cao nguyên bao la được phủ trắng bởi những cánh hoa cà phê tình khôi, tỏa hương thơm ngát. Mùa này, khách du lịch khắp nơi tìm đến Tây Nguyên để hòa mình vào với "cái nắng", "cái gió", thư thái tận hưởng những sản vật, văn hóa đặc trưng. Nhưng chuyến đi của chúng tôi là để tìm đến những buôn làng nơi có những người con Thái Bình đang làm ăn, sinh sống, lập nghiệp trên quê hương thứ hai.

Tháng ba, Tây Nguyên tuyệt đẹp, đi dưới ánh nắng vàng "như rót mật" trong tiết trời se lạnh làm chúng

tôi cảm nhận như đang ở giữa mùa thu của miền Bắc. Từ cảng hàng không Buôn Ma Thuật, chúng tôi được các bạn đồng nghiệp Báo Đắk Nông đưa về thị xã Gia Nghĩa (tỉnh Đắk Nông). Trong hành trình đó, đoàn chúng tôi chọn xã Đắk Sin (huyện Đắk R'Lấp, tỉnh Đắk Nông) là điểm đến đầu tiên của chuyến công tác. Từ thị xã Gia Nghĩa đi qua những vật đổi với bạt ngàn cà phê, hồ tiêu, điều... xuyên dưới những tán rừng nguyên sinh chúng tôi bị choáng ngợp bởi cảnh tượng hàng nghìn con bướm đủ màu sắc đang vờn hoa, hút mật trên những tán cây rừng như lạc giữa một không gian của miền cổ tích. Theo địa chỉ, xe chúng

tôi dừng tại chợ Đồi Mít hỏi thăm vào nhà vợ chồng anh Trần Xuân Hữu và chị Trần Thị Hương (anh chị quê gốc ở huyện Vũ Thư). Chị Hương theo gia đình vào Đắk Sin từ nhỏ còn anh Hữu học xong cao đẳng sư phạm đã tình nguyện vào Tây Nguyên đem cái chữ đến với con em đồng bào Tây Nguyên. Do có hạn trước nên đoàn chúng tôi được bà con đồng hương Thái Bình nơi đây tiếp đón rất nồng hậu. Sau khi thăm hỏi ân cần, dịch thân anh Đoàn Quang Vinh, Phó Chủ tịch UBND xã Đắk Sin trực tiếp dẫn chúng tôi đi tác nghiệp. Trên đường đi, anh Vinh kể anh quê ở huyện Hưng Hà, cuối năm 1980 theo gia

đình vào đây lập nghiệp. Do tích cực tham gia các phong trào của địa phương, anh được cấp ủy, chính quyền bồi dưỡng, đào tạo trở thành lãnh đạo xã. Anh Vinh cho biết, xã Đắk Sin nằm ở phía Tây Nam huyện Đắk R'Lấp, có diện tích tự nhiên 10.096ha, được chia làm 12 thôn với hơn 1 vạn dân. Xã có trên 40% người dân quê gốc Thái Bình. Người Thái Bình đặt chân đến vùng đất này rất sớm. Từ năm 1977, nhiều gia đình ở xã Hồng Lý và xã Trung An (Vũ Thư) đã xung phong đi xây dựng vùng kinh tế mới và nơi đây đã trở thành quê hương thứ hai của bao thế hệ người con quê lúa.

Hơn 40 năm qua, với

bản chất chịu thương chịu khó, cần cù học hỏi, người Thái Bình đã góp phần giúp Đắk Sin "lột xác" từ một vùng rừng núi, lau sậy năm xưa nay đã trở thành "vương quốc" hồ tiêu của tỉnh Đắk Nông. Đắk Sin là địa phương phát triển cây tiêu sớm. Thời hoàng kim, toàn xã có tới 1.000ha. Nhờ thổ nhưỡng phù hợp nên cây tiêu phát triển tốt, cho năng suất cao, giá cả ổn định nên nhiều hộ nông dân đã khá và giàu lên từ loại cây này. Thời điểm này, hồ tiêu rất giá nhưng thu nhập của bà con trong xã vẫn ổn định, năm 2018 đạt bình quân 38 triệu đồng/người. Anh Vinh cho biết thêm: Cũng chính nhờ biết phát huy thế mạnh của địa phương nên Đắk Sin là xã luôn đi đầu trong các phong trào. Hiện tại, 100% hộ dân đã được dùng điện lưới quốc gia, hệ thống đường giao thông thôn thôn đã được cứng hóa ở 12/12 thôn, trường học và trạm y tế đều đạt chuẩn quốc gia. Hàng năm, tỷ lệ con em trong xã đỗ vào các trường cao đẳng, đại học cao nhất trong vùng, tỷ lệ hộ nghèo thấp.

Cùng anh Vinh, chúng tôi đến thăm gia đình anh Lý Tất Thành ở thôn 3, xã Đắk Sin. Ngôi nhà hai tầng khang trang của anh Thành tám mét đường trục xã, tọa lạc trên diện tích hàng nghìn mét vuông. Tiếp chúng tôi là một người đàn ông với nước da sạm đen, rắn chắc. Mặc dù đã rời quê hương Hồng Lý (Vũ Thư) hơn 40 năm nhưng anh Thành vẫn nói giọng Bắc, vẫn giữ cái tính chất phác, giản dị như "cây lúa, củ khoai" quê nhà. Anh cho biết, năm 1977, khi mới hơn 10 tuổi anh theo bố mẹ vào Tây Nguyên khai hoang, lập nghiệp. Thời đó cả xóm chỉ có hơn chục nóc nhà, tất

cả đều là dân Bắc. Mỗi nhà được một quả đồi cây cối um tùm, cuộc sống ban đầu khó khăn đủ đường. Anh Thành vẫn nhớ như in, thuở đó ở đây cả tuần không nhìn thấy bóng người, anh buồn lắm, nhiều lúc ngồi khóc một mình thềm được nó đưa cùng chúng bạn, nhớ cảm giác được đi tắm sông mỗi buổi chiều tan học... Thế rồi cũng quen, gia đình anh cũng như nhiều hộ dân nhờ chịu khó khai hoang mở đất và đem kinh nghiệm sản xuất nông nghiệp từ quê hương "5 tấn" áp dụng vào ruộng vườn nơi đây nên dần có cuộc sống ăm no, hạnh phúc trên quê hương thứ hai. Nói về việc phát triển kinh tế gia đình, anh Thành cho biết hiện tại gia đình anh có một cửa hàng buôn bán thức ăn chăn nuôi cùng 4ha trồng cà phê, hồ tiêu cộng với hệ thống chuồng trại nuôi 150 con lợn thịt/lúa, mỗi năm sau khi trừ chi phí gia đình anh thu lãi từ 1,2 - 1,4 tỷ đồng, ngoài ra còn tạo việc làm ổn định cho 10 lao động chủ yếu là con em quê hương với thu nhập bình quân từ 5 - 7 triệu đồng/người/tháng.

Từ nhà anh Thành xuyên qua những rẫy cà phê, hồ tiêu hút tằm mắt, chúng tôi đến thăm gia đình anh Trần Xuân Hoạch ở thôn 5. Ngôi nhà mới xây của anh Hoạch nằm ở góc một quả đồi, bao quanh là những gốc cà phê đang bung hoa trắng muốt. Mỗi khách nhâm nhi ly cà phê "cây nhà lá vườn" thơm phức, anh Hoạch cho biết: Tôi quê xã Vũ Tiến (Vũ Thư), năm 1995 đưa gia đình vào đây lập nghiệp. Khi mới vào tôi ở nhờ nhà người quen, sau đó hai vợ chồng xin đất khai hoang, tích cóp tiền mua rẫy trồng cà phê, hồ tiêu, chăn nuôi... Do chịu

khó và biết cách làm ăn nên giờ gia đình anh Hoạch đã có một cơ ngơi bề thế, kinh tế thuộc loại khá trong vùng. Anh cho biết, hiện gia đình anh đang canh tác 3ha hồ tiêu, 2ha cà phê và 1ha điều, số còn lại là trồng cây ăn trái, trừ chi phí mỗi năm thu gần 1 tỷ đồng. Những năm trước (2015 - 2016), tiêu được giá (gần 200.000 đồng/kg) riêng tiêu lãi từ hồ tiêu đã từ 300 - 500 triệu đồng. Sau hơn 20 năm lập nghiệp trên quê hương thứ hai, gia đình anh Hoạch đã có cuộc sống ăm no, hạnh phúc, 3 người con của anh đều học hết đại học, một người lập nghiệp ở thành phố, hai người trở lại chính mảnh đất Đắk Sin đem kiến thức đã học phục vụ quê hương.

Chia tay gia đình anh Hoạch, trên đường đi, anh Vinh đưa chúng tôi ghé thăm gia đình ông Thạch, gia đình ông Đông, gia đình ông Hương, gia đình bà Ngân, đều là người Thái Bình vào Đắk Sin từ rất sớm. Sau một ngày tại xã Đắk Sin, chúng tôi đã đến thăm, đón nhận tình cảm nồng ấm của bà con quê hương và tận mắt thấy được cuộc sống ăm no, hạnh phúc mà vùng đất trù

phù này đã mang lại cho họ. Kết thúc chuyến công tác tại Đắk Sin, chúng tôi được bà con mời cơm tối với nhiều món đặc sản mà chỉ nơi đây mới có như rau đắng, rau nhíp, dọt mây, gà Ê-ê... Bữa cơm ăm tình quê hương ở một nơi cách xa Thái Bình hàng nghìn ki-lô-mét làm cho tình cảm đồng hương của chúng tôi thêm khăng khít. Những câu chuyện khai hoang mở đất với thú dữ, rắn độc, vắt rừng và những trận sốt rét mê man... được người dân nơi đây ôn lại như một kỷ niệm không bao giờ quên của một thời gian nan, vất vả.

Chia tay bà con Đắk Sin với những cái ôm, cái nắm tay thật chặt, những gói hạt tiêu, cà phê sản vật "cây nhà lá vườn" được bà con gói ghém rất cẩn thận được trao làm tay cho chúng tôi để làm quà. Giây phút chia tay bịn rịn và xúc động để lại trong chúng tôi một tình cảm đặc biệt, một kỷ niệm khó quên về mảnh đất và những người con quê hương nơi đây!

(còn nữa)
TUNG THỜI

(Tác phẩm dự thi viết về đề tài người Thái Bình - đất Thái Bình)

Mô hình nuôi lợn khép kín của HTX Đồng Tiến do ông Nguyễn Văn Hương quê gốc xã Trung An, huyện Vũ Thư làm chủ.

Ông Thịnh làm giàu từ VAC

Cựu chiến binh Nguyễn Đức Thịnh là người tiên phong phát triển kinh tế theo mô hình VAC ở xã Đông Hà (Đông Hưng). Dù mái tóc đã bạc song ông luôn suy tính trồng cây gì, nuôi con gì để mang lại hiệu quả kinh tế cao nhất.

Cựu chiến binh Nguyễn Đức Thịnh chăm sóc đàn gà trong trang trại của gia đình.

Sau khi xuất ngũ, trở về quê, CCB Nguyễn Đức Thịnh đã dồn đổi toàn bộ diện tích "bờ xôi ruộng mật" của gia đình về khu cánh đồng cấy lúa kém hiệu quả để đầu tư xây dựng trang trại tổng hợp. Ông bố trí trang trại rất khoa học để tiện cho việc chăm sóc cây, con. Trên diện tích 3.000m² ông chia thành 3 khu nuôi gia súc, gia cầm, cá rô đồng và ếch. Ông Thịnh cho biết: Quá trình xây dựng trang trại gặp rất nhiều khó khăn vì vốn ít nên tôi thực hiện phương châm "lấy ngắn nuôi dài", mạnh dạn vay thêm vốn ngân hàng đầu tư xây chuồng trại, đào ao và mua con giống về nuôi thả. Có cơ ngơi khang trang như ngày hôm nay, tôi đã đầu tư khoảng 1,5 tỷ đồng.

Ông Nguyễn Đức Thịnh không chỉ là CCB tiêu biểu làm kinh tế giỏi nhiều năm liền của xã mà còn rất tích cực tham gia hoạt động xã hội, xây dựng nông thôn mới. Ngoài đóng góp 48m² đất, ông Thịnh còn là người đóng góp tiền đầu tiên để mở rộng đường qua nhà theo tiêu chí nông thôn mới, tích cực vận động người thân và bà con cùng đóng góp, ủng hộ các công tác khác làm đường từ 300.000 - 500.000 đồng, ủng hộ làm đường nội đồng trên 5 triệu đồng, góp phần đưa xã Đông Hà về đích nông thôn mới từ năm 2018.

(Ông Hoàng Mạnh Đệ, Chủ tịch Hội CCB xã Đông Hà)

Để cây, con sinh trưởng, phát triển tốt, cho hiệu quả, giá trị cao, ông Thịnh luôn chú trọng đến việc chọn giống tốt, bảo đảm nguồn gen ở các cơ sở uy tín. Ông cũng chịu khó học hỏi kinh nghiệm phát triển chăn nuôi từ sách báo, từ các buổi tập huấn chuyển giao khoa học kỹ

thuật tại địa phương, từ các mô hình đã thành công để áp dụng vào thực tế trang trại. Ông Thịnh chia sẻ: Sau vài lần nuôi ếch không hiệu quả, tôi nghiệm ra rằng ếch chịu lạnh kém nên chỉ nuôi từ tháng 3 đến tháng 10 là bán; muốn gà đẻ đều phải cho ăn đầy đủ dinh dưỡng, tốt nhất là cho

ăn các loại hạt xay, uống đủ nước sạch, đặc biệt phải bổ sung và cung cấp lượng ánh sáng phù hợp mỗi ngày... Mỗi năm, trang trại của ông Thịnh nuôi trên 2.000 con gà thịt, gà đẻ, trên 30.000 con cá rô vàng, gần 20.000 con ếch, vài chục con chim bồ câu, gần 100 con lợn thịt. Ông Thịnh còn tận dụng diện tích quanh bờ ao trồng các cây ăn quả có giá trị kinh tế cao, thị trường tiêu thụ lớn như bưởi diễm, mít... Vào thời vụ chính, ngoài lao động của gia đình, ông phải thuê thêm 2 người phụ giúp việc chăm sóc, thu hoạch. Trang trại đem lại cho ông Thịnh doanh thu từ 1 - 1,2 tỷ đồng mỗi năm. Từ đầu năm đến nay, ông đã xuất bán 1 lứa gà và 1 lứa lợn, thu được vài trăm triệu đồng. Tuy nhiên, khi ông vừa thả lứa lợn mới được một thời gian ngắn thì bệnh dịch tả lợn châu Phi xảy ra phải tiêu hủy gần 2 tấn lợn chọi. Hiện ông đang chờ hết dịch sẽ tái đàn lợn. Không chỉ làm giàu cho gia đình, ông Thịnh còn nhiệt tình giúp đỡ, vốn, truyền đạt kinh nghiệm phát triển kinh tế, tiêu thụ nông sản cho đồng đội và người dân trong xã để cùng phát triển chăn nuôi bền vững. Từ chỗ là hộ nghèo của xã, nhờ cần cù, chịu khó, gia đình ông có "của ăn của để", xây dựng được nhà cửa khang trang với đầy đủ tiện nghi sinh hoạt hiện đại, có điều kiện nuôi các con ăn học thành đạt.

Hoàn thành nghĩa vụ với Tổ quốc, về với đời thường, CCB Nguyễn Đức Thịnh tiếp tục lăn lộn với "mặt trận" phát triển kinh tế, xóa đói giảm nghèo, làm giàu chính đáng. Với những nỗ lực của mình, vừa qua, CCB Nguyễn Đức Thịnh đã được Hội CCB tỉnh biểu dương, khen thưởng.

THU HIỀN

THỤY CHÍNH

Chú trọng tiêu chí giao thông trong xây dựng NTM nâng cao, NTM kiểu mẫu

Xác định giao thông là một trong những tiêu chí quan trọng góp phần thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội nên trong quá trình xây dựng nông thôn mới (NTM) nâng cao, NTM kiểu mẫu, xã Thụy Chính (Thái Thụy) luôn chú trọng xây dựng, nâng cấp, mở rộng hệ thống giao thông trên địa bàn.

Gần 4 năm sau khi về đích NTM, người dân thôn Chính, xã Thụy Chính lại bắt tay vào xây dựng nâng cao các tiêu chí, trong đó đặc biệt chú trọng nâng cấp, mở rộng các tuyến đường trục thôn, xóm thêm rộng rãi, khang trang và sạch đẹp hơn. Nếu thời điểm về đích NTM năm 2015, các tuyến đường trục thôn, xóm chỉ rộng từ 2,5m đến hơn 3m thì giờ đã được nâng cấp, mở rộng từ 3,5m đến gần 5m. Ngay cả các tuyến đường trong ngõ, xóm thôn Chính hiện cũng rộng 3,5m, các phương tiện như ô tô con cũng có thể ra vào thuận lợi, dễ dàng. Cùng với việc mở rộng đường, người dân còn xây dựng hệ thống rãnh thoát nước, bảo đảm không bị ngập úng khi có mưa lớn.

Ông Nguyễn Xuân Hội, Trưởng thôn Chính cho biết: Ngay khi tỉnh có chủ trương hỗ trợ xi măng cho các xã về đích NTM tiếp tục xây dựng nâng cao các tiêu chí, chính quyền thôn đã tổ chức họp triển khai tới các đoàn thể trong thôn. Trong cuộc họp, nhân dân thống nhất cao việc để nghị tỉnh hỗ trợ xi măng để mở rộng hệ thống giao thông trong thôn và xây dựng rãnh thoát nước tại hai bên đường. Cùng với xi măng hỗ trợ của tỉnh, người dân

tại các ngõ, xóm còn tự bàn bạc, thống nhất đóng góp đi lại của người dân thôn Chính, xã Thụy Chính lại để mở rộng đường. Trung bình mỗi hộ đóng góp từ 1 - 2 triệu đồng để làm đường. Với sự chung tay, góp sức của bà con, từ cuối năm 2018 đến nay, thôn Chính đã tiếp nhận hàng trăm tấn xi măng để nâng cấp, mở rộng thêm được 2,4km đường trục thôn, xóm với kinh phí xây dựng hơn 1 tỷ đồng.

Không chỉ có thôn Chính, hiện nay, nhân dân các thôn trong xã Thụy Chính cũng đang tích cực xây dựng mở rộng đường giao thông. Từ khi về đích NTM đến nay, xã Thụy Chính đã tiếp nhận 1.000 tấn xi măng hỗ trợ của tỉnh để nâng cấp, mở rộng đường trục xã, trục thôn, xóm theo tiêu chí NTM nâng cao, NTM kiểu mẫu. Nhờ vậy, đến nay 100% tuyến đường trục xã, trục thôn, xóm trong xã đã được bê tông, nhựa hóa với bề

mặt đường rộng từ 3,5m đến gần 5m, bảo đảm việc đi lại của người dân được thuận lợi. Cùng với đó là xây dựng hệ thống rãnh thoát nước hai bên đường. Đến nay, tỷ lệ rãnh thoát nước hai bên đường trục xã, thôn của Thụy Chính đạt trên 80%.

Qua rà soát, đánh giá của UBND xã Thụy Chính, hiện nay xã cơ bản đạt 7/11 tiêu chí theo bộ tiêu chí NTM nâng cao, NTM kiểu mẫu, các tiêu chí còn lại xã đang tiếp tục xây dựng nâng cao gồm: y tế, trường học, vùng sản xuất, quốc phòng, an ninh - hành chính công. Hiện nay, xã đã xây dựng kế hoạch, lộ trình thực hiện các tiêu chí NTM nâng cao, NTM kiểu mẫu trong giai đoạn 2019 - 2020. Theo đó, địa phương sẽ huy động tổng kinh phí hơn 7,6 tỷ đồng để đầu tư cho các tiêu chí theo chuẩn NTM nâng cao, NTM kiểu mẫu.

Ông Nguyễn Huy Phông, Chủ tịch UBND xã cho biết: Thời gian tới, xã tiếp tục đẩy mạnh công tác tuyên truyền về chủ trương, quyết định xây dựng xã NTM nâng cao, NTM kiểu mẫu để nhận được sự chung tay, góp sức nhiều hơn nữa từ người dân. Ngoài ra, xã cũng triển khai xây dựng các mô hình sáng xuất, trong đó tập trung xây dựng, vật nuôi có giá trị kinh tế cao, thông qua liên kết với các doanh nghiệp để có thị trường tiêu thụ ổn định đồng thời phát triển sản xuất theo hướng an toàn sinh học và vệ sinh môi trường. Tiếp tục phát triển đa ngành nghề, nâng cao thu nhập của người dân, giảm tỷ lệ hộ nghèo xuống dưới mức quy định của tỉnh... Qua đó phần đầu sớm đạt chuẩn xã NTM nâng cao, NTM kiểu mẫu theo kế hoạch đã đề ra.

TRẦN TUẤN

Đường giao thông xã Thụy Chính được mở rộng giúp việc đi lại của người dân thuận lợi.